

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової
адміністрації
Фаховий коледж
Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

Циклова комісія музичних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з
навчально-виховної роботи
Павло ЯЛОВСЬКИЙ
« 04 » _____ 20 24 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Теорія та методика навчання мистецтв у закладах освіти
(методика музичного виховання в закладах дошкільної освіти)

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**
Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**
Спеціальність **014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)**
Освітньо-професійна програма **Середня освіта (Музичне мистецтво)**

Дедю О. Й. Теорія та методика навчання мистецтв у закладах освіти (методика музичного виховання в закладах дошкільної освіти): робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво). Кременець, 2024. 12 с.

Розробник:

Дедю Оксана Йосипівна - викладач циклової комісії музичних дисциплін Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії музичних дисциплін. Протокол від « 01 » серпня 2024 року №1

Голова циклової комісії

Сергій ШЕГЕРА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта	Нормативна
Змістових модулів – 4	Спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	Рік підготовки: 3-й
		Семестр 5-й
Загальна кількість годин – 60	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво)	Лекції 15
		-
Тижневих годин для форми здобуття освіти Аудиторних – 2 самостійної роботи здобувачів освіти – 2	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Практичні, семінарські 15
		Лабораторні
		Самостійна робота 30
		Індивідуальні завдання: –
		Вид контролю: екзамен 5-й семестр

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс дисципліни «Теорія та методика навчання мистецтв у закладах освіти (методика музичного виховання в закладах дошкільної освіти)» призначена для підготовки здобувачів освіти в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу, створена у відповідності до навчального плану спеціальності. Зміст програми відображає державні пріоритети стосовно вищої та дошкільної освіти в Україні, ґрунтується на досягненнях педагогічної та психологічної науки, відповідає базовим вимогам дошкільної освіти, програмам музичного виховання дітей, ураховує динаміку розвитку національного ринку праці, швидкозмінних умов професійної діяльності.

Мета вивчення курсу: розкриття сучасних наукових концепцій, понять, знань, методик та методів, на основі яких відбувається процес музично-естетичного виховання, навчання, освіти і розвитку дітей раннього і дошкільного віку, засвоєння, усвідомлення та практична реалізація майбутніми фахівцями теоретичних, методичних і практичних основ музичного виховання дітей раннього і дошкільного віку, закономірностей процесу музичного розвитку дошкільників, умов організації музично-педагогічної роботи з дітьми.

Завдання курсу:

- формувати в майбутніх педагогів дошкільної освіти функціональні та спеціальні знання і вміння, світоглядну, екологічну, моральну й художньо-естетичну цілісну систему знань щодо поняття музичної культури в сучасних умовах; наповнювати зміст музичного виховання культурно-історичними надбаннями українського народу;

- виховувати культуру спілкування; залучати до творчої діяльності в різних видах педагогічної діяльності з музичного виховання у дошкільному закладі, розвивати національну музичну духовно-практичну активність, зокрема вміло підбирати методи, засоби і форми навчання дітей, забезпечувати розвиток їх творчих можливостей, здібностей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі компетентності:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК1 Здатність враховувати в освітньому процесі вікові особливості учнів.

СК2 Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.

СК3 Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.

СК4 Здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання.

СК5 Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітньому процесі.

СК6 Здатність до формування мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів.

СК7 Здатність до спілкування з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою педагогічного супроводу.

СК8 Здатність до забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня відповідно до його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

СК9 Здатність до планування освітнього процесу в межах посадових обов'язків.

СК10 Здатність до організації процесу навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти.

СК11 Здатність до використання освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК12 Здатність до моніторингу педагогічної діяльності та визначення власних професійних потреб.

СК15 Здатність до попередження булінгу та протидії різними проявами насильства.

СК16 Здатність до інтеграції знань з педагогіки, психології, музичного мистецтва, синтезу мистецтв, інших навчальних предметів та їх застосування у процесі виконання професійних завдань.

СК17 Здатність до використання в освітньому процесі національних та світових систем музичного виховання учнівської молоді, підходів, принципів, методів і форм проведення уроків музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво»; володіння програмним інструментарієм дистанційної музичної освіти.

СК18 Здатність впроваджувати здоров'язберезувальні технології розвитку особистості засобами музичного мистецтва та працювати з учнями з особливими освітніми потребами.

СК19 Здатність до вокальної, диригентсько-хорової та інструментальної інтерпретації музичних творів.

СК20 Здатність до здійснення дослідницької і навчально-пізнавальної діяльності та презентації її результатів.

Програмні результати навчання

Нормативний зміст вивчення здобувачами фахової передвищої освіти навчальної дисципліни «Теорія та методика навчання мистецтв у закладах освіти (методика музичного виховання в закладах дошкільної освіти)» сформульований у таких **програмних результатах навчання**:

РН1 Здійснювати професійну діяльність державною мовою як усно, так і письмово.

РН2 Застосовувати ефективні моделі міжособистісної комунікації як в професійній діяльності, так і поза її межами.

РН3 Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб.

РН4 Враховувати вікові особливості учнів в освітньому процесі для забезпечення його ефективності.

- PH5 Забезпечувати досягнення результатів навчання, визначених Державними стандартами освіти та типовими освітніми програмами.
- PH6 Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі.
- PH7 Організовувати освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання.
- PH8 Сприяти формуванню мотивації учнів до навчання.
- PH9 Використовувати ефективні форми, засоби і стратегії комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями.
- PH10 Планувати освітній процес залежно від мети, індивідуальних особливостей учнів, специфіки діяльності закладу освіти.
- PH11 Застосовувати інновації у професійній діяльності.
- PH12 Оцінювати власну педагогічну діяльність відповідно до визначених критеріїв.
- PH13 Формувати в учнів здатність до конструктивної міжособистісної взаємодії.
- PH15 Застосовувати основні стратегії поведінки щодо попередження булінгу та протидії різним проявам насильства.
- PH16 Володіти теоретико-методологічними знаннями у галузі музичного мистецтва, принципами та закономірностями організації музично-освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти; враховувати у процесі музичного навчання та виховання учнів їх індивідуальні та вікові особливості, освітні потреби.
- PH21 Здійснювати дослідницьку і навчально-пізнавальну діяльність у сферах психології, педагогіки, музичної педагогіки та використовувати її результати у професійній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи музичного виховання й розвитку дітей дошкільного віку.

Тема 1. Значення, завдання і предмет методики музичного виховання в дошкільному закладі.

Історія становлення і розвитку методики музичного виховання дошкільників. Значення музики як виду мистецтва. Музика і всебічний розвиток особистості. Завдання музичного виховання. Методи і прийоми музичного виховання. Характеристика прийомів та методів музичного навчання.

Тема 2. Розвиток музичних здібностей у дошкільників.

Поняття про музичні здібності. Ознаки музикальності. Структура музичних здібностей. Вікові особливості музичного розвитку дошкільників. Структура музичних здібностей. Розвиток музичних здібностей у дітей. Характеристика музично-ритмічної діяльності. Вікові можливості дошкільників в музично-ритмічній діяльності.

Змістовий модуль 2. Музичні заняття як провідна форма музичного

виховання .

Тема 3. Вокально-хорові навички, особливості їх розвитку у дошкільників.

Співи, як вид музичної діяльності дошкільників, його виховне значення. Хоровий *спів* – як дієвий засіб *виховання* дітей, організація хорового колективу. Національний пісенний фольклор – основа музично-естетичного виховання. Методи і прийоми роботи над піснею з дітьми різного віку. Послідовність розучування пісні. Виховне значення співу. Особливості голосу та слуху дитини. Охорона голосу. Характеристика пісенного репертуару та виховне значення співу. Святковий ранок. Значення святкових ранків у музичному розвитку дошкільників, їх зміст, побудова. Особливості підготовки до святкових ранків.

Тема 4. Характеристика музичної діяльності.

Слухання музики як основний шлях формування музично слухацької культури, любові, інтересу до неї. Поняття про види музичних занять. Характеристика тематичних та комплексних музичних занять. Гра на дитячих музичних інструментах, їх види. Характеристика репертуару для музичних занять. Джерела та види самостійної музичної діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма здобуття освіти					
	Усього	У тому числі				
		лекц.	семін.	практ.	лаб.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи музичного виховання й розвитку дітей дошкільного віку						
Тема 1. Значення, завдання і предмет методики музичного виховання в дошкільному закладі.	13	3		3		7
Тема 2. Розвиток музичних здібностей у дошкільників.	16	4		4		8
Разом за змістовим модулем 1	29	7		7		15
Змістовий модуль 2. Музичні заняття як провідна форма музичного виховання .						
Тема 3. Вокально-хорові навички, особливості їх розвитку у	15	4		4		7

дошкільників.					
Тема 4. Характеристика музичної діяльності.	16	4		4	8
Разом за змістовним модулем 2	31	8		8	15
Разом за 5-й семестр	60	15		15	30
Разом годин за навчальним планом	60	15		15	30

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Методика розучування пісень для дітей молодшого дошкільного віку	3
2.	Методика розучування пісень для дітей середнього дошкільного віку	4
3.	Методика розучування пісень для дітей старшого дошкільного віку	2
4.	Написати сценарій свята (наприклад свято осені, свято Миколая, новорічні ранки, свято мами, свято бабусі тощо)	2
5.	Методика проведення гри.	2
6.	Використання елементарних музичних інструментів на заняттях	2
	Разом	15

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Діагностичне обстеження музичного виховання й розвитку дітей дошкільного віку.	3
2	Розвиток емоційно-вольової сфери, виховання емоцій, почуттів, самостійності, активності, працелюбності дітей в процесі музичної діяльності.	4
3	Активізація пізнавально-інтелектуальних здібностей	4

	дітей в процесі музичної діяльності, виховання спостережливості, співпереживання, відповідальності)	
4	Виховання у дітей творчого ставлення до музики і музичної діяльності, розвиток ініціативності, креативності.	4
5	Характеристика музично-естетичного розвитку дітей перед вступом до школи на основі базового компоненту дошкільної освіти в Україні.	3
6	Мета і завдання, музично-естетичного розвитку дошкільників.	4
7	Розвиток загального емоційного відгуку на музику як шлях особистісного і зокрема музичного розвитку дитини	4
8	Формування морально-ціннісного ставлення дітей до навколишнього, до творів мистецтва, його авторів, одне до одного, до дорослих в процесі музичної діяльності.	4
	Разом	30

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти під час самостійної роботи на семінарських (практичних) заняттях

1-2 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє елементарними теоретичними знаннями, його відповіді правильні, але недостатньо осмислені; завдання для самостійної роботи виконує на низькому рівні, з неточностями; робить помилки в інтонуванні мелодичних конструкцій.

3 бали – здобувач фахової передвищої освіти на середньому рівні володіє теоретичними знаннями, його відповіді повні, але з деякими неточностями; здатний до виконання практичних завдань, однак не в повному обсязі, з помилками.

4 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє системними знаннями та здатністю до їх практичного застосування; правильно або з незначними помилками та в повному обсязі виконує практичні завдання.

5 балів – здобувач фахової передвищої освіти на високому рівні володіє теоретичними знаннями та здатний до їх творчого практичного використання; правильно виконує практичні завдання; активно працює над підвищенням рівня своєї професійної компетентності.

8. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція (лекція-інформація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-демонстрація, лекція-візуалізація), практичні заняття, бесіда, розповідь, практичні та дослідні роботи, самостійна робота, спостереження, аналіз, синтез,

індукція, дедукція, узагальнення, брейнсторм, метод проєктів, художньо-педагогічний аналіз музичних творів тощо.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів, створення відчуття успіху у навчанні.

9. Методи контролю

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), практичні заняття, перевірка виконання здобувачами завдань самостійної роботи.

10. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Теорія та методика навчання мистецтв у закладах освіти (методика музичного виховання в закладах дошкільної освіти)»

Оцінку «5», «відмінно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який на високому рівні володіє теоретико-методологічними знаннями у сфері музичного виховання учнів початкових та середніх класів. Уміє максимально використовувати у педагогічній діяльності набуті знання і практичні уміння, успішно розв'язує проблеми особистісного розвитку учнів, формування у школярів музичної культури, естетичного досвіду, емоційно-ціннісного ставлення до українського та світового музичного мистецтва. Виявляє високий рівень світосприйняття і світовідчуття мистецького мислення, потребу в художньо-педагогічній діяльності, самовдосконаленні. Демонструє готовність до ефективного здійснення музично-виховної діяльності в закладах загальної середньої освіти.

Оцінку «4», «добре» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який володіє навчально-програмовим матеріалом у процесі розв'язання творчих завдань з курсу, однак допускає термінологічні помилки, не завжди логічно використовує теоретичні знання. Virізняється стандартністю музично-педагогічного мислення. Потребує вдосконалення умінь та навичок, здобутих під час вивчення навчальної дисципліни, розвитку рівня професійної мотивації.

Оцінку «3», «задовільно» – здобувач фахової передвищої освіти, який виявляє знання і розуміння основних аспектів проблеми музичного виховання школярів, проте вони недостатньо глибокі та осмислені. Інколи демонструє алогічність у відтворенні навчального матеріалу. Виявляє вміння частково аналізувати теоретичні аспекти проблем музичного виховання школярів, проте робить неточні висновки. Не вміє застосувати здобуті знання для вирішення музично-педагогічних проблем, які виникають у процесі здійснення музично-освітньої діяльності.

Оцінку «2», «незадовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення навчальної дисципліни. Демонструє елементарні знання теоретичного матеріалу. Не здобув практичних умінь і

навичок, необхідних для музично-освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти. Не вміє логічно мислити і висловлювати свою думку.

11. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, періодичні видання, методичні посібники, лекції, мультимедійні презентації за змістом тем.

12. Рекомендована література

Базова

1. Акшаєв О. Методика роботи з дитячим духовим оркестром. *Мистецтво та освіта*. 2009. № 1. С. 7-18.
2. Білотіл А. Ю. Самоосвіта вчителя - запорука педагогічної творчості. *Управління школою*. 2008. № 4. 16-24 с.
3. Брилін Е. Збірник пісень для школярів. Вінниця : Нова книга, 2005. 84 с.
4. Газіна І. Методика музичного виховання дітей дошкільного віку. Київ, Подільський: Аксіома, 2012. 256 с.
5. Гумінська О. Здрастуй, музико. (Музичні вітання на уроці музики) *Мистецтво та освіта*. 2002. № 3. 29-32 с.
6. Ємельянович В. Розвиток музичного сприйняття і творчих здібностей дітей. *Мистецтво в школі*. 2009. № 5. С. 7-10.
7. Закон України «Про дошкільну освіту» *Освіта України*. 2001. № 33.
8. Калюжна О. Творчість на уроках музики - радість для дітей. *Мистецтво в школі. Музика*. 2010. № 3. С. 2-4
9. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень. Київ, Професіонал, 2004. 216 с.
10. Куцан О. Соціо-ігрові методи як спосіб проводити уроки музики цікаво / *Мистецтво та освіта*. 2010. № 1. С. 19-25.
11. Кушка Я. Методика музичного виховання дітей. Вінниця: Нова книга, 2007. 147-214 с.
12. Кушка Я. Методика музичного виховання дітей. Вінниця: Нова книга, 2007. 6-68 с.
13. Матюшенко О. Інтерактивні методи навчання на уроках музики. *Мистецтво та освіта*. 2010. № 3. С. 22-24.
14. Музичне сприймання: теоретичний та методичний аспекти [упорядники: Шинкаренко А. І., Бондаренко Н. Є.]. Кременець: ВЦ КОГПП, 2011. 90-111с.
15. Ороновська Л. Розвиток творчої активності молодших школярів на уроках музики. *Мистецтво та освіта*. 2003. С. 55-57.
16. Романюк І. Музичне виховання. Організація роботи у дошкільному навчальному закладі. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 280 с.
17. Ростовський О. Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музики. Методичні рекомендації. Київ: Освіта, 1991. 64 с.
18. Слятіна І. Взаємодія школи і сім'ї в естетичному вихованні підлітків. *Витоки педагогічної майстерності*. 2013. 322-325 с.
19. Хлебникова Л. Методика хорового співу у початковій школі. Тернопіль:

Допоміжна література

1. Артемова Л. В. «Театр і гра». Вдома, у дитячому садку, в школі. Київ, Томіріс, 2002. 291 с.
2. Богуш А. М., Лисенко Н. В. Українське народознавство в дошкільному закладі: Навч. Посіб – 2-ге вид., переробл. І допов. Київ: Вища шк., 2002. 407 с.
3. Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість. Київ: «Знання Прес», 2001. 592 с.
4. Паронова В., Шевченко Н., Дем'янчук В. Пори' року. Частина І (осінь, зима): Збірка пісень для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. 96 с.
5. Новикова Н. Комп'ютерна презентація на уроках музики. *Мистецтво та освіта*. 2010. № 3. С. 25-29.
6. Михайличенко О. Музично-педагогічна діяльність українських композиторів і виконавців другої половини ХІХ – початку ХХ ст.: історичні нариси. Суми: Мрія-1, 2005. 102 с.
7. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. Київ, Освіта, 2012. 212-244 с.
8. Резванова В. Використання саморобних інструментів у музичній діяльності дітей за принципами музичної педагогіки Карла Орфа. *Палітра педагога*. № 2. 2008. 27 с.
9. Чельтер Н. Самоосвіта й професійна компетентність. *Завуч*. 2014. №7. 11-15 с.